

בונים מבצר

מתוך: בקייטנה, פרק רביעי

מאת: יאנוש קורצ'אק, עמ' 23-24

תרגום: אריה בוכנר

במקום שנמצאים מאה וחמשים נערים, מכרחה להיות מלחמה. במקום שצריכה להיות מלחמה, שם מכרח להיות מבצר.

מהמבצר הנשן שמאחורי היער לא נשאר כמעט שריד, כי המבצר הזה נמוך וקטן. פעת יקומו ארבע סוללות צדדיות לגמרי חדשות, סוללה גבוהה לבתי-חולים, מקום לשבויים ונפירות מתחת למחנה. ועוד שתי סוללות ראשיות, שתפקידן להגן על הגישה למבצר, מוכרחות להיות גבוהות לפחות כשלושה מטרים.

שנים עשר אתים לנו. החופרים פושטים את החולצות, מפשילים את השרוולים של הכותונות ומתחילים בעבודה. בכל עשר דקות מתחלפים הפועלים.

קורצ'אק "הגיבור", נחד עם פרסמן "הגדול" נעמדו עליהם ליד הסוללה הראשונה; הרצמן עם פרידמן ופלוצקי עם קפלן עובדים בשני אתים עליהם הסוללה השנייה. גרוזובסקי, מרגלית, רשר ושידלובסקי חופרים ועובדים עליהם המבצר.

הנערים החלשים והצעירים בונים את הסוללות הצדדיות, שהן פחות חשובות. וינראדו הקטע, נשען על קב – על המשמר בחלק השמאלי של השטח – שומר ומשגיח שבנייה לא יתפתש עם החברים, כי גם זה יקרה בזמן העבודה.

את העגלות בנה בשבילנו יונף: גזר לוח לגזרים, קדח בהם חורים והעביר חבלים. העגלות אינן נפות, אבל חזקות. – ומנהלת המשק, הגברת פפיש הטובה, נתנה דליים אחדים בשביל חול.

כל האצטרובלים מוכנסים, לעת עתה לבור המשקה. – אחר-כך יחלקו אותם לשני חלקים שונים בין שני הצדדים הלוחמים.

באים מהכפר: ישק הקטן עם זוחה ומניה עם סטף הבהיר. הם עוזרים לאסף אצטרובלים.

– אחת, שתיים... אחת שתיים...

למקום שהעבודה מתנהלת בו בעצמתיים, מגיעה פלוגת פועלים חדשה לעזרה.

תקיעת חצוצרה: עברו עשר דקות – והמשמרת הבאה מקבלת את האתים.

להדוק האדמה משתמשים באבנים. את הכוון, הארץ והרחב של התעלות מראים החבלים המתוחים על יתדות שנתקעו באדמה. לוח ארוך משמש לישור הסוללות: משטחים את הלוח ומעבירים אותו אחת למעלה ואחת למטה; הלוח חותך את החול כמו סכין חדה. את השאר יחדקו עוד הרגלים היחפות.

היום היתה רק התחלת העבודה, והיא תמשך כשבועיים.

אחת, שְׁתֵּים...

הַאֲתִים מִתְרוֹמְמִים וְיֹרְדִים, וְהַעֲבוּדָה נַעֲשִׂית בְּתֵאוּם.

– עֲמוּד! – הַפְּסָקֵת מְנוּחָה!

מְגִיעַ הַמְשָׁלוֹחַ הָאֲחֵרוֹן שֶׁל אֲבָנִים, נִשְׁפָּכִים לְתוֹךְ הַבּוֹר חוֹפְנֵי הָאֲצֻטְרוּבָלִים
הָאֲחֵרוֹנִים – הַתְחַמְּשֵׁת. הַנְּעָרִים לֹבְשִׁים אֶת הַחוּלְצוֹת, יוֹשְׁבִים מִסָּבִיב לַמְבָצָר
וְשׁוֹמְעִים אֶת הַסְּפוֹר הַמְּעַנֵּין עַל הָאֵיטְלָקִי הַקָּטָן מִתוֹךְ הַסֵּפֶר שֶׁל אֲמִיץ־יֵם – "הַלֵּב",
הַזְדוּעַ לְכוּלָם.

הַשְּׁעָה אֲרֻבַע מִתְקַרְבֶּת. הַפּוֹעֲלִים מִסְתַּדְּדִים בְּזוּגוֹת, כְּלֵי הַעֲבוּדָה עַל הַכְּתָפִים וּבְשִׁיר
שֶׁל מְרֶשׁ עֲלִיז חוֹזְרִים הַבֵּיתָה לְאֵרוּחָה. הַתּוֹרְנִים מְבִיאִים לַמְרַפֶּסֶת קְעָרוֹת מִים
וּמְגָבוֹת לְנִטִּילַת יָדִים. כּוֹלָם, בְּלֵי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, אוֹכְלִים אֵרוּחַת אֲרֻבַע בְּתֵאָבוֹן רַב.

